

Rosa Luxemburg

Den ”omogna” massan

1918

Förra torsdagen¹ hade soldatråden en session i riksdagsbyggnaden i Berlin. Mötet var mycket stormigt. En kontrarevolutionär klick, som några dagar tidigare hade bildats kring Oberleutnant Waltz – denne har själv sagt att han deltog i revolutionsförberedelserna endast för att kunna hålla generalkommandot informerat – uppträdde samlat och välregisserat och försökte döda revolutionen genom att göra bruk av stora röstresurser. De lyckades inte i sitt uppsåt. Efter långa högljudda scener upplöstes församlingen med ett nästan enhälligt kompromissförslag – kanske det enda komprometterande med hela sessionen.

Ty inget är mer naturligt än att den politiska upphetsningen och engagemanget under revolutionära tider yttrar sig i högljudda former. Brushuvudena är måhända inte den högsta produkten av ett folks politiska fostran, men de är ändå något högre än de ”gamla och förtjänstfulla partikamrater” som med halvslutna ögon åhör årsmötet och saligt somnar in under partisekreterarens ekonomiska föredragning.

Vi har därför inte talat emot massornas upphetsning och vilda patos, inte ens på arbetar- och soldatrådens första session på Cirkus Busch, då all upphetsning vändes mot oss och soldaterna la an gevären mot kamrat Liebknecht. Vi bekämpade dem, vilkas usla demagogi ledde in massornas himlastormande vilja i felaktiga banor. Vi försökte och försöker att bibringa massorna en klar insikt i deras läge och mål, men samtidigt låta dem behålla all entusiasm och begeistring för de väldiga uppgifter de har att lösa. Vi håller oss till satsen att stora ting endast kan uträttas med entusiasm.

”Vorwärts” tyckte annorledes. Där sitter en liten redaktör någonstans i en länstol på redaktionen och frågar i Biedermanns ton, typisk för alla hästskojarare: ”Handen på hjärtat! Tror Ni att ett möte som gårdagens är kallat och i stånd till att säga något avgörande om vårt folks öden?”

Efter det att domen fällts över mötet med denna retoriska fråga, försummar ”Vorwärts” inte att friska upp minnet av de barnmorsketrix tidningen rekommenderat. Där har vi först och främst: Lag och ordning. Efter alla knäfall inför denna välsignade himladotter presenteras det andra receptet: Politisk och parlamentarisk skolning.

Vi har alltför ofta skildrat den politiska och parlamentariska skolningens uppbyggeliga frukter för arbetarklassens del för att i dag åter beskriva dem – se bara på denna socialistiska regerings ”revolutionära” landvinningar under tre veckors revolution, och se på den ”politiskt och parlamentariskt skolade” herr Eberts gärningar i handeln med Wilson.² Då får man verkligen nog av ”politisk och parlamentarisk skolning”.

Men ”Vorwärts” har inte fått nog. Detta enda möte för soldatråden i Berlin som inte tilltalar tidningens ”politiskt och parlamentariskt skolade” smak föranleder den till att generalisera och dra slutsatsen: ”Om man har upplevt händelser som gårdagens, begriper man verkligen vilket nedrigt bedrägeri den av dårar hyllade *ryska sovjetregeringen* utgör för folket. Våra arbetare och soldater är – det kan man väl säga utan nationalistisk förmäthenhet – skyhögt överlägsna de ryska vad gäller allmänbildning och politisk skolning. Om rådssystemet lider skeppsbrott hos oss, är det väl det bästa beviset för att detta system är ogenomförbart även för

¹ Dagen som avses är den 28 november 1918.

² Genom en not till USA hade Ebert fått den amerikanska regeringen att utlova livsmedelsleveranser endast under förutsättning att arbetar- och soldatråden avskaffades.

ett bildat och intelligent folk, just på grund av att det är en *'inre omöjlighet'*." Varmed man alltså, "utan nationalistisk förmätenhet", gjort två konstateranden:

för det första att de tyska arbetarna och soldaterna är skyhögt överlägsna de ryska vad gäller allmänbildning och politisk skolning, och för det andra att hela systemet inte kan genomföras, att det lider av en inre omöjlighet eftersom inte ens ett bildat och intelligent folk besitter tillräckligt med bildning och intelligens för det, och detta leder till ett tredje konstaterande: "Den enda räddningen från detta kaos kommer från den Konstituerande nationalförsamlingen."

En sak i allt detta är riktig. Det tyska folket har i genomsnitt gått längre i skola, och lärt sig skrivning och räkning bättre än det ryska. Det har dessutom längre än det ryska åtnjutit religionsundervisning och patriotisk historieundervisning – en av grundvalarna för den "politiska och parlamentariska skolningen" – och har sedan gått i lära på den "politisk-parlamentariska skolningens" högskola hos den tyska socialdemokratin. Denna läromästare har kallat det mest skamlösa plundringskrig i världen för ett försvar mot ett "skändligt överfall", kapitalisternas hotade kassakistor för "hus och hem", plundringen av Belgien och Nordfrankrike för "vår rättvisa sak" och morderna på proletära bröder i Finland, Ukraina, Livland, Estland och på Krim för en kamp för "lag och ordning".

Hela meningen med denna revolution ligger i massornas våldsamma uppror mot dessa resultat av den "parlamentariska och politiska skolningen", skolan såväl som lärarna, och "Vorwärts" är redan i färd med att på nytt sätta dem i skolan, i den "Konstituerande nationalförsamlingen".

Då skulle de förvisso alla komma tillbaka, alla de "politiskt och parlamentariskt skolade" herrarna Westarp och Erzberger, Stresemann och Gröbe, Payer och Haussmann,³ hela arvet från den i bourgeoisin under århundraden odlade konsten att bedra folket. Och med dem skulle herrarna Scheideman, Ebert, David och Lensch också komma tillbaka; de studerade ju hur de harklade sig och spottade. De skulle allesammans komma tillbaka och fortsätta sitt värv att bedra folket, vilket de senast under fyra krigsår har utfört med en fruktansvärd virtuositet och som ändade i de blodiga slagfälten i Frankrike och de tyska arbetarnas och soldaternas första handling i masskala.

Med det slag som "Vorwärts" här har utdelat sluter tidningen värdigt upp vid sin herres, Friedrich Eberts sida: Medan denne har försökt att hand i hand med herr Wilson kroppsligt svälta ut revolutionen, försöker "Vorwärts" att andligen lönnmörda den genom att den inför massorna åter reser den stentavla som bourgeoisin och alla härskande klasser genom årtusenden hållit upp mot de förtryckta och på vilken står skrivet: "Ni är inte mogna, det kan ni aldrig bli, det är en *'inre omöjlighet'*. Ni behöver ledare, och ledarna det är vi."

Detta har lyckligt utvecklats till reaktionärernas statsfilosofi i alla länder och under alla tider. Och skådespelet blir inte bättre av att samma "Vorwärts", tolv timmar efter det att tidningen i en ledare deklarerat massornas efterblivenhet vara en för evigt bestående företeelse "filosofiskt" sett, appellerar till skam, ära och samvete i ett demagogiskt angrepp på en medlem i verkställande utskottet på grund av att denne talat om att "massorna är ännu inte mogna". Eller av att "Vorwärts" ytterligare en dag senare skriver under på samma soldatråds mognad på grund av att det då fattat ett beslut som faller "Vorwärts" på läppen. Tidningens skamlöshet förbättras inte av hyckleriet.

---

³ Adolf Gröber var Zentrums fraktionsledare i riksdagen, Conrad Haussman och Friedrich Payer var borgerliga riksdagsledamöter. Kuno Westarp var en av grundarna av det extremt konservativa tysknationella folkpartiet. Gustav Stresemann, 1920-talets dominerande tyska borgerliga politiker, hade 1918 grundat det högerliberala tyska folkpartiet.

Inget proletariat i världen, inte heller det tyska, kan från en dag till en annan utplåna spåren från en årtusenden lång trälldom, märkena från de bojar som herrar Scheidemann & Co lagt på det. Proletariatets andliga nivå når lika lite som dess politiska sin höjdpunkt på revolutionens första dag. Först under revolutionens strider kommer proletariatet att nå sin fulla mognad i ordets alla betydelser.

Revolutionens början var tecknet på att denna mognadsprocess påbörjades. Den kommer snabbt att gå vidare, och "Vorwärts" har en god måttstock på när den fulla mognaden har nåtts. Den dag då dess redaktörer flyger iväg från sina stolar jämte herrarna Scheidemann, Ebert, David & Co och hamnar där Hohenzollrarna och Ludendorff befinner sig – den dagen har den fulla mognaden inträtt.

Die Rote Fahne (Berlin) Nr 18, 3 dec. 1918.